



STORTINGET

Innst. 304 S

(2017–2018)

Innstilling til Stortinget
fra familie- og kulturkomiteen

Dokument 8:162 S (2017–2018)

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Freddy André Øvstegård og Nicholas Wilkinson om å legge ned Kringkastingsrådet

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om nedleggelse av Kringkastingsrådet, distriktsprogramrådene og det samiske programrådet i forbindelse med at det legges fram forslag til ny kringkastingslov. Samtidig bes regjeringen om å legge fram et forslag til endring i redaktørplakaten, der NRK pålegges å sikre et klageorgan uten politiske bindinger, og der offentligheten har innsyn i behandlingen. Dette organet må gjenspeile dagens ordning med nasjonale, regionale og samiske hensyn.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Trond Giske, Kari Henriksen og Tone Merete Sønsterud, fra Høyre, Marianne Haukland, lederen Kristin Ørmen Johnsen og Tage Pettersen, fra Fremskrittspartiet, Silje Hjemdal og Morten Wold, fra Senterpartiet, Olav Urbø, fra Sosialistisk Venstreparti, Freddy André Øvstegård, fra Venstre, Grunde Almeland,

og fra Kristelig Folkeparti, Geir Jørgen Bekkevold, viser til Dokument 8:162 S (2017–2018) og forslag fra stortingsrepresentantene Freddy André Øvstegård og Nicholas Wilkinson om å be regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om nedleggelse av Kringkastingsrådet, distriktsprogramrådene og det samiske programrådet i forbindelse med at det legges fram forslag til ny kringkastingslov.

Komiteen viser videre til at Kringkastingsrådets mandat er fastsatt i kringkastingsloven § 7-1, der det heter at rådet skal drøfte og uttale seg om hovedlinjene for programvirksomheten i NRK og de programsaker som kringkastingsjefen forelegger for det eller som rådet selv finner grunn til å ta opp.

Komiteen viser videre til at Kulturdepartementet i Meld. St. 38 (2014–2015) Open og opplyst drøftet rammevilkårene for allmennkringkasting, blant annet Kringkastingsrådet. Departementet konkluderte med at Kringkastingsrådet bør videreføres, men at reglene for oppnevning vil bli vurdert i en kommende revisjon av kringkastingsloven. En samlet stortingskomité sluttet seg ved behandlingen av meldingen til forslaget om å videreføre Kringkastingsrådet, jf. Innst. 178 S (2015–2016), men ba samtidig i to anmodningsvedtak regjeringen om:

- å foreslå avgrensning av Kringkastingsrådets mandat, samt endring i oppnevning av medlemmer til Kringkastingsrådet.
- å utrede alternative modeller for å ivareta publikums klageadgang og kontakt med NRK.

Komiteen tar til orientering at departementet i januar 2018 la ut på alminnelig høring et forslag til endringer i kringkastingsloven som blant annet omfat-

ter oppfølging av de to anmodningsvedtakene, og at regjeringen har varslet Stortinget om at det tas sikte på å legge frem et lovforslag om endringene i kringkastingsloven i juni 2018. Forslaget vil i samsvar med anmodningsvedtakene gjengitt ovenfor blant annet omfatte en drøfting av alternativer til Kringkastingsrådet, herunder en ordning der NRK selv håndterer klager fra publikum på programvirksomheten.

Komiteen bemerker at en samlet stortingskomité ved behandlingen av Meld. St. 15 (2016–2017) sluttet seg til at NRK-plakaten skal inneholde færre og mer overordnede punkter, jf. Innst. 332 S (2016–2017).

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at NRK som allmennkringkaster både skal være en folkeopplyser, ha en bred og representativ dekning og ha et særlig ansvar for beredskap. Det skal være enkelt å gi tilbakemeldinger, luften engasjement eller klage på NRKs evne til å fylle rollen som allmennkringkaster. Det bør derfor, ifølge dette medlem, finnes et effektivt klageorgan som kan ivareta befolkningens behov for dialog med allmennkringkasteren.

Dette medlem mener imidlertid NRKs klageorgan ikke bør være organisert slik det er i dag. Både Redaktørforeningen og Norsk Journalistlag har pekt på at det er knyttet store prinsipielle utfordringer knyttet til en allmennkringkaster med et politisk oppnevnt råd. Den bekymringen deler dette medlem. Når Kringkastingsrådet uttaler seg om NRKs redaksjonelle valg, er det et brudd med prinsippet om at medieiere ikke skal blande seg inn i de daglige journalistiske valg og prioriteringer. Dette medlem viser til at det i forslaget til endringer i kringkastingsloven som departementet sendte ut på høring i januar 2018 kun var satt av 33 linjer til å diskutere alternative løsninger til dagens kringkastingsråd. I forslaget vurderer departementet å etablere enten et internt ombud eller et statlig oppnevnt organ. Dette medlem mener at NRK selv bør finne en intern løsning som sikrer et klageorgan uten politiske bindinger, og at dette kan pålegges NRK gjennom redaktørplakaten. Dette medlem viser videre til at departementet i lovforslaget ikke kommer med forslag til avgrensning av Kringkastingsrådet, til tross for den svært tydelige teksten i anmodningsvedtak 502:

«Stortinget ber regjeringen foreslå avgrensning av Kringkastingsrådets mandat, samt endring i oppnevning av medlemmer til Kringkastingsrådet.»

Dette medlem viser til at regjeringen har mulighet til å rette opp dette når lovforslag om endring i kringkastingsloven legges fram for Stortinget høsten 2018, og foreslår derfor:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om nedleggelse av Kringkastingsrådet, distriktsprogramrådene og det samiske programrådet i forbindelse med at det legges fram forslag til ny kringkastingslov. Samtidig ber regjeringen om å legge fram et forslag til endring i NRK-plakaten, der NRK pålegges å sikre et klageorgan uten politiske bindinger, og der offentligheten har innsyn i behandlingen. Dette organet må gjenspeile dagens ordning med nasjonale, regionale og samiske hensyn.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, peker på at Sosialistisk Venstreparti med dette forslaget forskutterer behandlingen som et samlet Storting ba om i Innst. 178 S (2015–2018), jf. Meld. St. 38 (2014–2015) Open og opplyst — Allmennkringkasting og mediemangfold.

Flertallet ser betenkeligheten som Sosialistisk Venstreparti påpeker; at Kringkastingsrådet uttaler seg om NRKs redaksjonelle valg. Flertallet mener at det innebærer et brudd med prinsippet om at mediere ikke skal blande seg inn i de daglige journalistiske valg og prioriteringer. Når det er sagt, er Kringkastingsrådet først og fremst til for lisensbetalerne. Gitt NRKs særstilling og samfunnsoppdrag, trenger vi et klageorgan som har legitimitet i befolkningen. Den digitale mediehverdagen innebærer nye kanaler hvor publikum kan komme frem med sine klager. Hvordan klageadgangen skal utformes krever en grundig vurdering, og flertallet imøteser denne vurderingen i den bebudete proposisjonen.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om nedleggelse av Kringkastingsrådet, distriktsprogramrådene og det samiske programrådet i forbindelse med at det legges fram forslag til ny kringkastingslov. Samtidig ber regjeringen om å legge fram et forslag til endring i NRK-plakaten, der NRK pålegges å sikre et klageorgan uten politiske bindinger, og der offentligheten har innsyn i behandlingen. Dette organet må gjenspeile dagens ordning med nasjonale, regionale og samiske hensyn.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råder Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:162 S (2017–2018) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Freddy André Øvstegård og Nicholas Wilkinson om å legge ned Kringkastingsrådet – vedtas ikke.

Oslo, i familie- og kulturkomiteen, den 22. mai 2018

Kristin Ørmen Johnsen

leder og ordfører

